

Programma Watersysteem

Strategisch doel

Het versterken van een robuust, gezond en klimaatbestendig watersysteem door middel van integrale en strategische samenwerking tussen overheden, bedrijven en maatschappelijke partners.

Portefeuillehouder(s):	Gerben de Boer, Cees Pieter van Burgsteden, Monique Plantinga, Remco van Maurik
Betrokken verbonden partijen:	Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Grienskip BV en Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

Ambitie

We streven naar een klimaatbestendig, gezond en robuust watersysteem dat stevig verankerd is in ruimtelijke plannen. Een systeem dat bestand is tegen zowel piekneerslag als langdurige droogte en dat tegelijkertijd betrouwbaar de functies voor landbouw, natuur en leefomgeving kan blijven vervullen. Dit vraagt om innovatieve en adaptieve maatregelen die lokaal passen en tegelijk passen in de bredere samenhang van het watersysteem. We zoeken daarbij altijd naar integrale oplossingen die aansluiten bij de behoeften van gebruikers en de natuurlijke kenmerken van het watersysteem. Door het gesprek aan te gaan met bewoners, landbouw, natuur- en maatschappelijke organisaties, provincie en gemeenten kunnen we samen tot gedragen oplossingen komen. We benutten de kansen voor aanvullende financiering en technologische innovaties om de kosten beheersbaar te houden en het watersysteem betaalbaar te houden voor de gemeenschap. Samen met de provincie zetten wij ons in voor gebiedsprocessen rond Natura2000 en de NNN. We benutten kansen om verdroging tegen te gaan en de ecologische kwaliteit te verbeteren via gebiedsontwikkelingen als het Koningsdiep. Voor deelgebied Zand en de Waddeneilanden worden maatregelen geprogrammeerd in de respectievelijke gebiedsprogramma's en watergebiedsplannen. Kadern voor overgangszones rond natuurgebieden worden vastgelegd in de Provinciale Omgevingsvisie (POVI); de hieruit voortvloeiende maatregelen krijgen een plek in het nieuwe Waterbeheerprogramma (WBP). In het proces naar dit nieuwe WBP wordt tevens bepaald of de doelrealisatie met de Waterwijzer moet worden berekend; indien nodig volgt vervolgens een nieuwe analyse van doelrealisatie. We werken aan een geactualiseerde beleidsnota schoon en gezond water. We blijven ons inzetten voor een verbod op PFAS, voor het verkrijgen van meer grip op de lozing van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en het betrekken van andere overheden, waaronder gemeenten, en burgers bij het realiseren van een goede waterkwaliteit. Met de agrarische sector werken we samen aan de verbetering van de waterkwaliteit in de delta-aanpak agrarisch waterbeheer.

We werken aan een programmering van ons watersysteem. Voor onze KRW-opgaven wordt de aanpak voor de nieuwe planperiode uitgewerkt in de KRW-beslisnota 20282033. Ondertussen pakken we door om de maatregelen voor 2027 tijdig uitgevoerd te hebben. Met een integrale gebiedsgerichte programmering van alle opgaves van ons watersysteem krijgen we inzicht in ons uitvoerende werk. Hierdoor is het mogelijk werk met werk te maken. Dit verhoogt ons efficiënt en effectief werken en kan samenwerken met anderen stimuleren.

Prestatie indicatoren

Door middel van meetbare grootheden geven we aan hoe goed, of hoe ver we zijn met het behalen van de doelstellingen. Ze geven de voortgang, kwaliteit en effectiviteit van beleid, projecten of programma's aan. We bouwen de komende jaren verder aan deze referentiewaarden. De volgende kritieke prestatie indicatoren (KPI's) zijn voor 2026 opgenomen:

Nr.	KPI	Doelstelling	Meetwaarde	SDG's
1.	Percentage uitgevoerde KRW-maatregelen volgens KRW programmering.	Schoon en ecologisch gezond oppervlaktewater in 2027, conform de Europese Kaderrichtlijn Water.	70% van de KRW-waterlichamen voldoet in 2026.	SDG 6, SDG 15
2.	Hoeveelheid kuub nieuwe of verbeterde waterberging gerealiseerd volgens programmering.	Meer water kunnen bergen in boezem en deelsystemen om overlast en schade te beperken.	1,5 miljoen kuub nieuwe of verbeterde waterberging gerealiseerd in 2026.	SDG 11, SDG 13

3.	Aantal hectare nieuwe of verbeterde waterconservering met peilverhoging van minimaal 10 centimeter gerealiseerd.	Meer water kunnen conserveren in bodem om droogteschade en piekafvoer naar de boezem te verminderen.	50 hectare nieuwe of verbeterde waterconservering met peilverhoging van minimaal 10 centimeter gerealiseerd in 2026.	SDG 6, SDG 13, SDG 15
4.	Percentage projecten opgeleverd waarin watersystemen zijn aangepast voor doorstroming volgens programmering.	Betere doorstroming en wateraanvoer en afvoercapaciteit door aanpassingen aan watergangen en kunstwerken.	90% van de watersysteemprojecten volgens programmering opgeleverd in 2026.	SDG 11, SDG 13
5.	Percentage gerealiseerde onderhoudsopgave watergangen (t.o.v. beheer- en onderhoudsplan en jaarplanning).	Wateroverlast verminderen door goed onderhoud en doorstroming van watergangen.	95% van jaarlijkse onderhoudsopgave watergangen gerealiseerd in 2026.	SDG 11
6.	Percentage assets dat voldoet aan de gestelde onderhoudsnorm.	Stuwen, inlaten en kunstwerken (assets) in goede staat houden voor een robuust watersysteem.	95% van alle actieve kunstwerken in goede staat in 2026. 95% van jaarlijkse inspecties stuwen en inlaten uitgevoerd in 2026.	SDG 9, SDG 13
7.	Percentage schoongemaakte locaties	Invasieve exoten elimineren of beheersen om wateraanvoer, afvoer en biodiversiteit te beschermen.	50% van de vastgelegde locaties invasieve exoten schoongemaakt in 2026.	SDG 15
8.	Percentage projecten waarin participatie conform beleid heeft plaatsgevonden	Bewoners en gebruikers actief betrekken bij het watersysteembeheer en -ontwikkeling.	95% van projecten waarin participatie conform beleid heeft plaatsgevonden in 2026.	SDG 11, SDG 17

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

Gebiedsgerichte aanpak van het watersysteem

Gebiedsgericht werken begint met een op het gebied gerichte organisatie, een gebiedsgerichte programmering en een integrale opdrachtverlening. Daarbij willen we dat onze aanpak voor het watersysteem aansluit bij de specifieke kenmerken en behoeften van elk gebied. Daarom zetten we vol in op gebiedsgericht maatwerk, waarbij we samenwerken met lokale partners zoals agrariërs, bewoners en natuurorganisaties. Onze beheerders zijn zichtbaar en actief in het gebied. Met korte lijnen naar belanghebbenden zorgen we voor snelle afstemming. Ze vervullen hiermee voor ons een ambassadeursrol. De kennis en ervaring van "buiten" benutten we om onze nieuwe plannen en projecten te versterken met praktische en frisse inzichten. Door intensieve samenwerking met de provincie, gemeenten, landbouw en natuurorganisaties stemmen we het peilbeheer en de inrichting van het watersysteem af op lokale behoeften en toekomstige ontwikkelingen.

Het maatwerk dat we toepassen hebben we ingedeeld naar deelgebieden veen, klei en zand, bebouwd gebied en Waddeneilanden. Voor ieder deelgebied brengen we de specifieke wateropgaven in kaart, zodat we samen kunnen werken aan gedragen en effectieve oplossingen. We organiseren participatiebijeenkomsten en pilots om nieuwe ideeën en initiatieven te testen en te ondersteunen.

Deelgebied veen

Onder de paraplu van het veenweideprogramma werken we samen met de provincie, gemeenten en landbouworganisaties aan pilots en gebiedsprocessen in de onder het programma vallende gebieden. Met het verhogen van het waterpeil zoeken we een juiste balans tussen waterbeheer, landbouw en natuur. Samen kijken we ook naar innovatieve maatregelen zoals natte teelten en vernatten van deze veengebieden om het veen beter vast te houden. Aanpassingen in het watersysteem in deze benoemde gebieden kunnen alleen gerealiseerd worden als er vrijwillig meegewerkt wordt. Dit lukt alleen als er voldoende middelen zijn om nadelige effecten te mitigeren.

Het tweede ijkmoment van het Veenweideprogramma is in 2027 voorzien. Hierin zal de keuze gemaakt moeten worden of de veengebieden met een veenpakket dunner dan 80 centimeter (inclusief moerige gronden) en de veengebieden met een dik kleidek (dikker dan 40 centimeter) ook een bijdrage moeten leveren aan de doelstellingen van het veenweideprogramma.

Op basis van de evaluatie van het huidige waterbeheerprogramma lopen we in het veen met een aantal activiteiten achter. In de gebiedsprocessen zetten we van nu in op het realiseren van verhogen van peilen en extra waterberging. Hiervoor moeten we ons richten op draagvlak in deze gebieden. Voor het inrichten van overgangszones rond kwetsbare functies gaan we de provincie vragen om inventarisaties hiervoor grootschaliger op te pakken. Voor het aanpassen van de waterhuishouding zetten we in op het gebiedsproces om gezamenlijke ambities en doelen te verkennen. In Aldeboarn De Deelen zuid gaan we starten met de eerste maatregelen om peilopzet mogelijk te maken.

Deelgebied klei

In het Regionaal Waterprogramma van de provincie is afgesproken om samen een integrale visie voor noordelijk zeekleigebied op te stellen. In grote lijnen is de visie voor het watersysteem in het zeekleigebied in de BoVi opgenomen. De visie moet nog verder worden uitgewerkt in ruimtelijke beleid (POVI) en beleid en maatregelen die in het nieuwe WBP zullen worden opgenomen. Aansluitend volgt programmering van deze maatregelen.

We brengen in beeld hoe het staat met de verzilting in de ondergrond en verzilting van het watersysteem en de ondergrond zoveel mogelijk tegengaan om de hoogwaardige akkerbouw in stand te houden.

We doen mee met het onderzoekstraject FRESHEM en brengen daarmee de verziltingstoestand van de ondergrond in kaart. We stimuleren de landbouw om de zoetwaterlenzen in de percelen te vergroten, door bijvoorbeeld aangepaste drainage. Daarmee gaan we verzilting tegen en neemt de hoeveelheid water, die we nodig hebben voor doorspoeling, niet toe. We nemen deel aan het samenwerkingsverband Salta, waar kennis over verzilting gedeeld wordt.

In het gebied Dongerdielen, wordt onder leiding van de provincie, gewerkt aan een integraal gebiedsproces. In dit gebiedsproces worden de effecten van bodemdaling door gaswinning en klimaatverandering gecompenseerd, waarbij ook de toename van de verzilting zoveel mogelijk wordt tegengegaan.

Deelgebied zand

In de zandgronden willen we water vasthouden om verdroging tegen te gaan en om piekafvoeren naar het lage midden te verkleinen. Dat doen we door te investeren in waterconserverings-maatregelen op terreinen van derden, door grondwateronttrekkingen meer in balans te brengen met de aanvulling van grondwater, en door beekherstel. Bij de voorbereiding van die maatregelen werken we samen met de provincie, gemeenten, landbouw en natuurorganisaties om alle belangen in een integraal ontwerp te behartigen. Door (regen)water in (landbouw)bodems langer vast te houden verminderen we de emissies van nutriënten (met name stikstof en fosfor) en bestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater en wordt de waterkwaliteit verbeterd en het halen van de doelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) vergroot. Een voorbeeld van een project in deze is het project Koningsdiep.

In het Regionaal Waterprogramma van de provincie is afgesproken dat voor de vrij afstromende gebieden waar geen peilbesluiten hoeven te worden vastgesteld, een GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime) wordt opgesteld. We maken een kaart met logische "GGOR-gebieden". Vervolgens kan in kleine gebiedsprocessen een GGOR worden gemaakt. Hieruit volgen maatregelen op het gebied van waterconservering en peilbeheer die in de programmering voor de zandgronden kunnen worden opgenomen.

Voor meer grip op grondwateronttrekkingen ontwikkelen we beleid (Duurzaam Beheer Zoetwater) waarin de grondwatervoorraad beter wordt beschermd, natuur minder nadelige gevolgen ondervindt en water eerlijk verdeeld wordt tussen gebruikers.

We ontwikkelen een programmering voor de zandgronden waarin is aangegeven welke maatregelen we waar in het gebied graag zien en welke investeringen daarvoor beschikbaar zijn.

Bij de waterconserveringsmaatregelen op terreinen van derden wordt zoveel als mogelijk de koppelkansen voor het verbeteren van de waterkwaliteit meegenomen. We handhaven de "Subsidieregeling ter bevordering van zoetwatervoorraad zandgronden 2023" en tegelijkertijd ontwikkelen we een kansencartaat voor waterconservering.

Deelgebied bebouwd gebied

Er zijn conceptbeleidsregels opgesteld voor het bebouwde gebied. Deze worden nog afgestemd met gemeenten, omdat er verschillende beelden zijn over de impact. Om dit te verhelderen, wordt een pilot voorgesteld met enkele gemeenten (nog te besluiten). Doel is om gezamenlijk inzicht te krijgen in de gevolgen van de regels. Daarnaast willen we concept-onderhoudsplannen opstellen met duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten en het waterschap.

Deelgebied Waddeneilanden

Voor de Waddeneilanden is het belangrijk om te zorgen voor een goed evenwicht tussen gebruik en aanvulling van het grondwater, zodat de zoetwaterbel onder de duinen behouden blijft. We zorgen dat het zoetwater in de duinen zo natuurlijk mogelijk in de duinen blijft en er zo min mogelijk zoetwater wordt afgevoerd van de eilanden naar de Waddenzee. In de polders gaan we verzilting tegen door hogere peilen.

In het Regionaal Waterprogramma van de provincie is afgesproken dat voor de vrij afstromende gebieden, waar ook een groot deel van de watersystemen van de Waddeneilanden onder vallen, een GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime) wordt opgesteld. We willen in het proces van het opstellen van de Integrale Waterplannen de GGOR onderdeel maken. Voor Schiermonnikoog is het IWP al afgerond, het opstellen van een GGOR voor Schiermonnikoog zou een mooie pilot kunnen zijn voor andere GGOR processen.

We werken samen met provincie en gemeenten aan een gezamenlijke aanvraag binnen het deltaprogramma zoetwater voor subsidie uit het Deltafonds. Deze kan worden ingezet voor maatregelen om water vast te houden en zuinig watergebruik te stimuleren, maar ook voor adaptatiemaatregelen bij wateroverlast.

In de verschillende gebiedsprocessen en projecten op de Waddeneilanden brengen we onze expertise in. Voorbeelden daarvan zijn de gebiedsprocessen Ameland en Terschelling, pilot hergebruik effluent RWZI Schiermonnikoog, PPS Terschelling, Klimaatdialoog Terschelling en de Integrale waterplannen (IWP) die de provincie voor elk Waddeneiland opstelt. Ook werken we samen met agrarische collectieven op de eilanden zodat zij weidevogelpompjes op agrarische gronden kunnen plaatsen.

Samen met: Provincie Fryslân, gemeente Schiermonnikoog, gemeente Ameland, gemeente Terschelling en gemeente Vlieland, Staatsbosbeheer, Fryske Gea, Natuurmonumenten, Vitens, RijksWaterStaat. Agrariers op Ameland, Terschelling, Schiermonnikoog.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

Klimaatbestendig maken van het watersysteem

Een klimaatbestendig watersysteem is bestand tegen piekneerslag én langdurige droogte.

Vanuit het Fries bestuursakkoord water en klimaat (FBWK) werken we samen met Gemeenten, Provincie en Vitens op het gebied van klimaatadaptatie en regionale uitwerking van het Deltaplan ruimtelijke adaptatie. het huidige FBWK loopt in 2025 af. Inmiddels wordt gewerkt aan een nieuw FBWK voor de periode 2026 - 2030, waaraan ook een uitvoeringsagenda wordt gekoppeld. Onderdeel van deze samenwerking is o.a. het actualiseren / uitvoeren van klimaatstresstesten (opgenomen in www.frieseklimaatatlas.nl) in 2025/2026.

In de nieuw op te stellen Leidraad weging waterbelang wordt een ontwerp kader waterrobuust bouwen opgenomen. Klimaatbestendigheid is hierin een belangrijk onderwerp.

We maken een boezemplan. Hierin beoordelen we de gevolgen van klimaatontwikkeling op de boezem. Hierdoor kunnen we de oplossingsrichtingen schetsen naar een klimaatbestendig boezemsysteem. Hieruit volgt ook een afweging over een extra boezem/zeegemaal, zodat we bij hoge waterstanden voldoende kunnen afvoeren. Volgend op de oplossingsrichtingen programmeren we in het boezemplan de maatregelen voor de komende jaren voor het boezemstelsel.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

Robuust maken van het watersysteem

Een robuust watersysteem betekent dat we flexibel kunnen inspelen op veranderingen en betrouwbaar waterbeheer blijven leveren aan inwoners, landbouw en natuur.

Om dit te bereiken aan wij de beschikbare kennis en data beter benutten. We beschikken al over een schat aan informatie: van waterstandsmetingen, sensordata en onderhoudsgegevens tot externe bronnen over weer, bodem en gebruik. Door het beter koppelen en benutten van deze data kunnen we integrale beslissingen nemen, die zorgen voor een effectieve inzet van onze middelen en meerwaarde bieden op systeemniveau.

Het effectief ontsluiten van deze data voor alle stakeholders helpt ons daarbij door data en analyses te vertalen naar concrete beslissingen over onderhoud, vervanging en ontwikkeling van onze infrastructuur. Niet als doel op zich, maar als middel om het watersysteem robuust te maken.

We komen met een monitoringsplan waarin we beschrijven hoe we data verzamelen over waterkwaliteit, -kwantiteit en ecologie en hoe we die benutten voor beleid en beheer. Met behulp van slimme sensoren en data-analyses willen we sneller kunnen inspelen op veranderingen in het watersysteem, bijvoorbeeld bij droogte of extreme neerslag. Daarnaast werken we samen met kennisinstellingen en andere overheden om innovatieve oplossingen te vinden, zoals circulair watergebruik en slimme peilbeheer-systemen. Door meer inzicht en innovatieve toepassingen te combineren, zorgen we ervoor dat we effectief en efficiënt kunnen blijven werken aan een robuust watersysteem.

Hoogwatercircuits vormen een essentieel onderdeel van ons watersysteem. Vooral in het veenweidegebied staan we voor een fundamentele uitdaging: de functiebediening van deze circuits raakt uitgeput en de beheerkosten nemen toe. Met de vaststelling van de Aanpak Hoogwatercircuits in 2022 konden we op korte termijn reparaties uitvoeren aan de meest urgente circuits. Voor een robuust watersysteem, dat betaalbaar moet blijven, is echter een bredere aanpak nodig. Daarom zoeken we actief de samenwerking met andere overheden.

In lijn hiermee zetten we in 2026 de uitvoering van de Funderingsaanpak Veenweide Fryslân voort. Daarnaast werken we aan de verdere ontwikkeling van deze aanpak, gebaseerd op de tussenevaluatie en in samenhang met nieuwe landelijke ontwikkelingen, zoals de Nationale Funderingsaanpak.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

Schoon en gezond houden van het watersysteem

We werken aan een watersysteem dat schoon en gezond is voor mens, dier en natuur, en waarmee we voldoen aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Om dit te realiseren zetten we verschillende instrumenten in.

We werken aan een natuurvriendelijke inrichting en beheer van watersystemen. Daarvoor ronden we de huidige maatregelen in de planperiode 2022-2027 af. Tegelijk bereiden we ons voor op het nieuwe KRW-plan voor 2028-2033. Daarin worden nieuwe maatregelen opgenomen, ook om te compenseren voor de effecten van klimaatverandering, de opkomst van exoten en de toenemende druk op de ruimte. We investeren in natuurvriendelijke oevers, vismigratievoorzieningen en ecologische zones. Beheer en onderhoud aan watersystemen voeren we zo natuurvriendelijk mogelijk uit: zorgvuldig omgaan met het verwijderen van vegetatie en waterkwaliteitsbaggeren daar waar dat nodig is. Samen met de provincie werken we aan een natuurvriendelijke inrichting van watersystemen in de natuurgebieden.

We pakken verontreiniging bij de bron aan. Dat doen we door een zorgvuldige vergunningverlening en goed toezicht en handhaving. Recente ervaringen laten zien dat voldoende aandacht hiervoor belangrijk is.

Een bronaanpak geven we ook vorm in samenwerking met partners, bijvoorbeeld in de landbouw en industrie. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking met agrarische partijen en de provincie in het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW) om door het nemen van bovenwettelijke (stimulerende) maatregelen de emissies van nutriënten (stikstof en fosfor) en bestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater te minimaliseren. We zoeken de samenwerking met de rijksoverheid, provincies en gemeenten, daar waar de instrumenten van het waterschap niet toereikend zijn om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen.

Ook met gemeenten werken we samen om de kwaliteit in stedelijk gebied te verbeteren: de aanpak van riooloverstorten en indirecte lozingen. Ook leiden we samen met gemeenten waterkwaliteitsdoelen voor het water in bebouwd gebied af.

We zetten voorlichting in om partijen en burgers te betrekken bij schoon en gezond water. Ook kennen we subsidieregelingen om schoon, gezond en voldoende water te stimuleren. Een voorbeeld daarvan is de subsidieregeling waterconservering op de hogere zandgronden, welke bij kan dragen aan verbetering van de hydrologische situatie op de zandgronden en in de beekdalen en vermindering van emissies van nutriënten en bestrijdingsmiddelen naar het water.

Door het uitvoeren van het Utfieringsplan Bioferskaat willen we de ecologische kwaliteit versterken, met maatregelen die de leefgebieden voor planten en dieren verbeteren en verbinden. Denk aan het herstellen van natuurlijke oevers, het verwijderen van kunstmatige barrières voor vissen en het stimuleren van natuurlijke hydrologische processen. Daarnaast pakken we invasieve exoten aan zoals grote waternavel en uitheemse rivierkreeften aan, omdat die de inheemse biodiversiteit bedreigen. Door samen te werken met natuurorganisaties en kennispartners zorgen we voor een integrale aanpak waarin biodiversiteit wordt meegenomen bij al onze werkzaamheden. Zo dragen we bij aan een gezond en veerkrachtig ecosysteem.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

Betaalbaar houden van het watersysteem

We werken samen met partners en medeoverheden om de kosten voor het watersysteem beheersbaar te houden, waarbij we zorgen dat de standpunten van het Wetterskip zo goed mogelijk worden mee- en overgenomen in beleidsvorming, ruimtelijke ordening en uitvoering. Daarbij zetten we actief in op externe financiering.

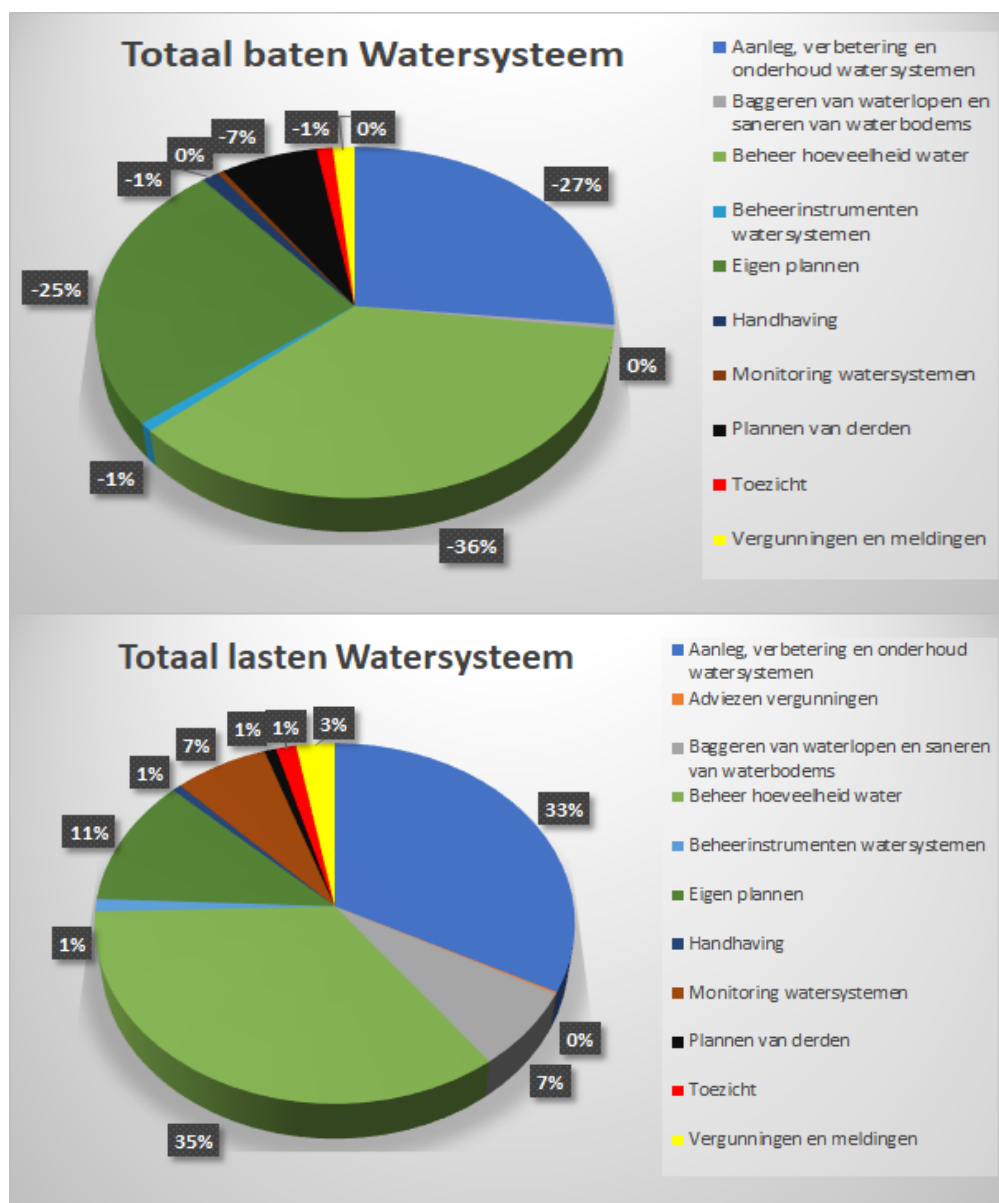
Het algemeen bestuur staat de komende jaren voor koersbepalende besluiten, die richting geven aan het waterbeheer en de betaalbaarheid van het watersysteem. Het gaat om het ontwerp van het Waterbeheersplan 2028-2033, de inspraak bij de Provinciale en Gemeentelijke Omgevingsvisies en de vaststelling van de KRW-doelen 2028-2033.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel worden de baten en de lasten meerjarig voor programma Watersysteem getoond.

bedragen x € 1.000

Programma Watersysteem	Actuele begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	4.252	2.704	2.244	2.303	2.350	2.350
Lasten	-82.500	-87.966	-90.730	-91.228	-93.952	-98.707
Resultaat	-78.248	-85.262	-88.486	-88.925	-91.603	-96.358

Toelichting op Wat mag het kosten?

Voor het jaar 2026 zijn de baten en lasten per beleidsproduct in een taartdiagram nader uitgesplitst. Hierbij is de indeling naar beleidsproduct gelijk is aan de landelijke standaard indeling voor waterschappen. In percentages wordt weergegeven waar de baten en lasten betrekking op hebben.

Afwijkingen ten opzichte van actuele begroting 2025

In de perspectiefnota 2026-2030 is besloten om niet langer bestede uren aan investeringsprojecten te gaan activeren. In de begroting 2025 en eerder werden deze uren als baten verantwoord. Deze baten zijn met ingang van begroting 2026 komen te vervallen. De lasten nemen met name toe ten gevolge van de loon- en prijsindexaties en door de toekenning van de budgetvoorstellen uit eerdere besluiten.

Investerings 2026 - 2030

Investeringsen

(bedragen x € 1.000)

	Verzamelbesluit	2026	2027	2028	2029	2030
Gebiedprocessen en gebiedsgericht werken	B	5.300	p.m.	p.m.	0	0
Infrastructuur geautomatiseerde assets, WS	B	380	285	285	0	0
Inrichting watersystemen, landelijk	A	1.663	1.663	1.663	1.663	1.700
Klimaatadaptatie	B	1.235	3.325	5.700	7.695	0
KRW maatregelen	A	2.090	2.090	2.090	p.m.	p.m.
KRW aanvullend budget 2026	A	0	1.400	0	0	0
Kunstwerken actieve waterbeheersing	A	12.588	12.588	12.588	p.m.	p.m.
Uitvoeringsplan Veenweide	A	1.235	1.235	1.800	1.800	1.300
Afvalwaterinzameling kleine kernen	A	0	250	0	250	0
Totaal		24.490	22.836	24.126	11.408	3.000

A = voorstel tot vrijgave via verzamelbesluit bij begroting

B = separaat voorstel richting dagelijks en algemeen bestuur

